

НАЙ-ДОСТОЙНИЯТЪ

Единъ царъ имаше само една дъщеря. Други деца нѣмаше. Когато дъщеря му порастна и стигна за женене, царьтъ намисли да ѝ избере за мъжъ най-достойния отъ синоветъ на своитѣ првенци. Той ги повика всичкитѣ въ двореца и имъ каза:

— Драги момци, вие знаете, азъ нѣмамъ мъжко чадо за наследникъ на престола, за да го подготвя тѣй, че народътъ ми да благува, когато Богъ рече да ме повика нѣкога при себе си. Отъ единъ царъ се искатъ много работи, които всѣки други човѣкъ може и да не притежава. Той трѣбва да бжде мждъръ, да бжде храбъръ, но, най-главно, да умѣе да си избира добри и способни помощници. Колкото и да е всесиленъ царьтъ, неговото око не може да проникне въ всички кѣтове на земята му, неговата блага дѣснаца да се простре надъ главата на всѣки отъ поданникитѣ му. Неговитѣ очи и рѣце сж помощникитѣ. Съ тѣхъ той вижда и поправя всички неправди по земята си. Ако сж добри. Ако пъкъ не сж добри, нищо не вижда и нищо не поправя. Тогава злото се загнѣздя въ земята, а въ душитѣ на хората почватъ да вирѣятъ най-лоши чувства. Какво може да стане следъ това, не е мъчно да си представите. Най-накрай, царството ще отслабне вътрешно и лесно ще стане плячка на своитѣ неприятели. А такава участь азъ не искамъ за моя народъ и за моето царство.

— Ехъ, да имахъ синъ !... Но такава е била волята на Бога. Затова, не ми остава нищо друго, освенъ да избера нѣкого отъ васъ. Тоя, който е роденъ като истински човѣкъ и който може да бжде подготвенъ за истински царъ. На когото падне изборътъ ми, нему ще дамъ и дъщеря си за жена. Сега вземете тия карти и трѣгнете навредъ изъ царството ми. Тѣ ви даватъ право, да вършите всичко, каквото поискате, безъ да отговаряте за постѣпкитѣ си нито предъ законитѣ на страната, нито предъ мене. Следъ месецъ, тѣкмо на тоя часъ, ще се съберете пакъ тука и ще ми разправите отъ игла до конецъ стореното отъ васъ. Сега, добъръ ви пжтъ и още по-добра сполука.

Следъ тия думи царьтъ отпуста младежитѣ. Тѣ се поклониха низко и си излѣзоха.

Когато се мина уреченото време, младежитѣ се събраха въ сжщата зала на двореца. Царьтъ, придруженъ отъ дъщеря си, влѣзе смирено и важно. Той седна на трона си, а дъщеря му застана права до него. Очитѣ на младежитѣ се заковаха върху нея — толкова хубава бѣше тя. Царьтъ забеляза това и се усмихна. Но, за да прикрие усмивката си, той се навжси и каза строго:

— Разправяйте! — и посочи на единъ отъ младежитѣ.

Младежътъ се поклати до земята, цѣлуна политѣ на царствената порфира и започна съ развълнуванъ гласъ. Царьтъ ту свиваше вежди, ту поклащаше глава — нѣкога доволенъ, нѣкога недоволенъ отъ стореното. А голѣми подвизи бѣше сторилъ тоя младежъ. Самичкъ, само съ нѣколко свои вѣрни другари, бѣше отървалъ единъ търговски керванъ, нападнатъ отъ разбойници. Ранитѣ въ гърдитѣ му сж още прѣсни, но нищо — доволенъ е, че е по-